

Predikan

3 i advent 2010, årg. 3

Psalmer: 110, 641:7, 672, 39, 103, 111.

Pär-Magnus Möller

Tänk om det vi tror är sant. Tänk om vi skulle omvända oss och låta den tro vi bekänner med munnen också få än större konkreta konsekvenser i våra liv. Tänk när vi våga låta oss bli hela i tankar, ord och gärningar och tänk när vi våga säga nej till den ondes inflytande i våra liv. Tänk den dag då jag våga låta bli att kompromissa med vad jag vet är rätt – då jag inte döljer den rätta vägen genom att bortförklara varför jag inte gör det jag känner i hjärtat är rätt. Tänk den dag då jag vågar lägga undan all prestige inför min nästa och inte längre se honom eller henne som en konkurrent till mig utan som en broder eller syster. Tänk den dag då jag vågar älska förbehållslöst, utan tanke på vad som är passande eller socialt acceptabelt. Tänk den dag då jag slipper känna mig träffad då Johannes ropar ut över mig: Huggormsyngel!

Jag är oroligt över att vi kristna i Sverige tar lite för lätt på trons allvar. Vi lyssnar så gärna till det som kittlar våra öron – det som ger tröst och det som bekräftar mig där jag befinner mig i livet. När röster som Johannes döparens dyker upp, då sluter vi gärna våra öron och tänker att det inte gäller oss – det var något som gällde förr – Johannes åsikter är bara ett utslag av dåtidens sätt att se på samhället. Ibland – för att inte säga ofta – gömmer vi undan det svåra och utmanande eftersom vi påstår att det skrämmer bort dem som vi vill hjälpa in i gemenskapen med Jesus (men jag undrar ibland vem det verkligen skrämmer!). I sken av barmhärtighet och klokhets matar vi oss själva och dem vi försöker hjälpa med choklad och godis och inte med mat som får dem att växa. För det är så att en kristendom som bara poängterar den ljusa och lätta sidan i livet med Jesus kommer snart att gå under p.g.a. näringsbrist. En kyrka som inte tar evangeliets varningar på allvar och inte förkunnar att vi har en dom som väntar – att man faktiskt kan förlora himmelriket både här på jorden och i himmelen – en sådan kyrka kan locka dem som tycker att andlighet i största allmänhet är trevlig och förgyller tillvaron lite grand – men kommer snart inte längre att vara en kristen kyrka – en som har Kristus i centrum och som strävar att med livet som insats komma nära honom. Har vi blivit en sådan kyrka?

Vad var det för människor som sökte Johannes för att bli döpta av honom? Jag förmodar att det var vanliga människor som sökte Gud; Människor som kanske hela livet varit troende. Många var säkert trygga i sin tro – de kunde skrifterna och hade levt med den judiska traditionen hela sitt liv. När de såg ut över den hedniska omvärlden tänker nog många av dem att de var glada över att de minsann tillhörde Guds folk och hade Abraham som fader. Nu var det på ett sätt svåra tider i landet – man var inte fri som nation eller folk – man levde under en ockupationsmakt och det låg liksom i tiden att man i sorg över detta skulle

utföra olika bothandlingar. Johannes var en populär profet – inte populär på det sättet att han lockade till ytlighet – men populär på det sättet att folk talade om honom – och som tecken på att man tog sin tro på allvar skulle man ut till honom och låta sig genomgå ett omvändelsesdop. – Det måste väl göra Gud nöjd så att han snart låter ockupationsmakten försvinna!

Så möts folket av en förkunnelse som inte alls var trevlig. Här kom folket ut i all välmening för att ta sin tro på allvar också klankar Johannes ner på dem – borde han inte istället bli glad och uppmuntra dem till fortsatt religiös iver. En del gick nog därifrån besvikna på att Johannes inte förstod dem och tog dem på allvar. De blev stötta - kränkta, som de heter i dag - eftersom Johannes inte bejakade dem, deras livsval eller deras uppsåt.

Jag tänker på Padre Pio – munken som dog 1968 och blev helgonförklarad för något år sedan. Han satt dag ut och dag in i biktstolen för att ta emot bikt. Oändliga mängder människor strömmade till honom och kön utanför biktstolen var lång. Det hände ofta, berättas det, att han körde ut människor från biktstolen – med ilska skällde han ut dem – för han såg att det som de sökte inte var Herrens förlåtelse och hjärtats omvändelse, utan bara religiös finish, effektsökeri, känslomässiga upplevelser.

Tänk om det är just detta Johannes ser när han predikar ut sitt budskap över folkskaran. Tänk om det är just denna sanning om mig själv som drabbar mig då jag läser Johannes ord: *Huggormsyngel, vem har sagt er att ni kan komma undan den kommande vreden?*

Ibland kan det kännas som om man är långt borta från Jesus. Man orkar inte höra vad han säger och man får kämpa med att hålla kärleken till honom levande och stark. Bönen blir en plikt och gudstjänsten en börda. Sådana tider blir ett förflugit ord från en broder eller syster ett hårt slag som skapar misstro. Sådana tider blir en synd som man länge kämpat emot ett fall ner i uppgivenhet. Tröttheten i anden gör att man inte längre förmår älska sin nästa – det uppstår snarare ett behov av att misskreditera och göra medmänniskorna små och meningslösa. Vad är vägen tillbaka när min tro ser ut så här – vad ger Jesus för råd? Skall jag tvinga mig till än mer andlig läsning, skall jag sätta mig på ett högt berg och invänta trons liv, skall jag späka mig och utför stränga andliga övningar – vad är svaret?

Svaret är enklare och svårare än så. Svaret är så konkret att det blir stötande för mig – för oss.

– *Vad skall vi göra?* Frågade folket. Johannes svarade: *”Den som har två skjortor skall dela med sig åt den som inget har och den som har bröd skall göra på*

samma sätt!” Det är Johannes svar på hur himmelriket åter skall få plats i folkets hjärta – i mitt hjärta.

Vad händer nu i mitt inre? Genast börjar försvaret. Jag ser mina garderober – massvis med läckra svarta prästskjortor och en hel del andra också för den delen. Jag ser i min frys all mat jag hamstrat och minns inte ens den dag då jag var hungrig – inte bara sugen utan hungrig. Så säger rösten i mitt inre: *”Jesus menar inte så konkret - vad skall det vara för nytta med att jag delar ut massa svarta prästskjortor? Och maten – jag behöver ju också ha lite sparat så att jag inte behöver handla varje dag! Johannes måste mena rådet på ett symboliskt sätt – dvs. ett sätt som inte får konkreta nedslag i mitt liv utan bara blir en viljeyttring i mitt inre, en princip jag skulle vilja leva efter om inte tillvaron var så komplicerad.”*

Jag vet varifrån den rösten kommer – och jag vet att Johannes har alldeles rätt när han i detta sammanhang kallar mig Huggormsyngel – mina tankar är den ondes avkomma.

Lösningen är att du konkret skall gå in i övningen att leva rättfärdigt – så som Gud vill och som ditt helgade hjärta säger är riktigt: Ge bort det som du konkret inte behöver, tag inte något som inte är ditt, var nöjd med att du har vad du behöver.

Så enkelt och så svårt. Jag funderar ibland på våra kollekter. Vad pinsamt lite vi ger som församling egentligen. Tänk att det vi ger är en gåva till Gud i tacksägelse för allt det goda har ger oss för veckan som gått – då tackar vi Gud för ca tjugo kronor var (två liter mjölk). Är det ett uttryck för vår stora Gudskärlek? Är det så illa ställt för oss materiellt – eller är det så illa ställt hos oss andligen? Frågan är inte rolig att ställa – men viktig.

Ett utmärkande drag för all kristen tro är att det konkret jordiska tätt hänger sammans med det andliga. Man kan t ex inte älska Gud om man inte älskar sin broder eller syster. Man kan inte säga att man lever nära Jesus om man inte gör hans vilja.

Varför alla dessa moralpredikningar? Jo för att vi närmar oss Jesu ankomst. Vi närmar oss friandet av den i julens högtid – och vi närmar oss hans andra återkomst och den yttersta domen. För denna ankomst behöver vi gör oss redo. Liksom yxan var satt till trädet på Johannes tid (kom ihåg att år sjuttio, dvs. ca fyrtio år efter Johannes predikan, jämnades Jerusalems tempel med marken – det var det ingen som trodde var möjligt – men yxan var enligt Jesu ord satt till trädet) så är yxan satt till trädet i vår tid. Liksom man letade efter messiassar och frälsare på Johannes tid – letar vi efter frälsare i vår tid: allt ifrån räddande avtal

mellan länder och folk till starka ledare som likt Moses skall föra oss till det förlovade landet. Vår uppgift i denna förvirrade tid är att lik Johannes ropa in i människlighetens öken och uppmana till omvändelse och tro på Jesus. Men om vi som är hans folk inte känner honom, dvs. vågar leva utgjutande liv för honom, så blir vårt rop till en viskning som ingen hör – och vår tro blir till ett darande asplöv som ingen tar på allvar.

Vad skall vi göra?

Pröva dig själv och se om du har tro – tro som får konkreta konsekvenser i ditt liv och för dina medmänniskor. När du lyssnar till Johannes uppfodrande ord (eller Jesus ord för den delen) – vad är det då du försvarar dig med för att legitimeras att inte följa det han säger? Just det du legitimerar ditt ickeagerande med är nog det som du måste öva dig att övervinna. Minns att det inte är Herrens röst du lyssnar till när bortförklaringarna börjar vira i ditt inre – inte ens din egen, utan hans röst som vill föra dig bort från Guds rike. Hur agerar du för att den rösten inte skall vinna över ditt hjärta?

Tänk om det är sant att Gud fötts som en av oss till denna värld för att söka mig, dö för mig, förlåta mina synder, ge mig ett nytt liv, ett nytt hopp, en ny värld. Tänk om denne Gud har sänt sin Helige Ande för att ge mig den tro som bär frukt i mitt liv så att jag består i domen. Tänk om det jag tror verkligen är sant – varför kämpar jag då emot? Varför följer jag inte mitt hjärtas längtan? Det är frågor jag får bära med mig nu under den sista adventstiden och rannsaka mig inför. Och min bön är att Jesus på nytt skall öppna mina ögon i julnattens under så att jag än en gång av nåd får se att det jag trodde verkligen är sant.

Herre, förbarma dig över oss. Amen.